
Публикуван на: 30-03-2008

Източник: [Портал Европа](#)

Второ тематично радиопредаване на "Радио България" в рамките на инициативата "Сега - взаимодействие с Европейския парламент!"

На 13 декември 2007 г. държавни и правителствени ръководители на двадесет и седемте страни-членки на ЕС подписаха в португалската столица новия договор на разширения съюз. Така той естествено влезе в публичното пространство и в съвременната история с популярното название Лисабонски договор. Казано накратко, договорът предвижда нови и по-гъвкави институции и вземането на повече демократични решения. Какво означава за нас, европейските граждани, тепърва предстои да научаваме. Още повече, че Договорът ще влезе в сила от 1 януари следващата година. Дотогава всяка страна-членка трябва да го ратифицира. България вече направи това.

Едно от нещата, които особено много ни засягат като граждани на Съюза, е разширената роля на Европейския парламент съгласно Лисабонския договор. Това е единствената институция на ЕС, за която пряко избираме нашите представители. А през 2009 г. предстоят нови избори за Европарламент. От евродепутатите, които този път ще изберем, ще зависят много повече неща, отколкото днес. По тази тема ще разговаряме днес. Но преди всичко да разясним какво представлява Лисабонския договор. За кратък коментар се обърнахме към проф.-д-р Орлин Борисов, преподавател по международно публично право и право на ЕС в СУ "Св. Климент Охридски". Лисабонският договор се състои от два текста, посочи той и обясни:

"Лисабонският договор изменя Договора за Европейски съюз - така наречения Маастрихтски договор, като въвежда по отношение на него 65 поправки и нововъведения - казва проф. Борисов. - А вторият текст въвежда нововъведения в Договора за европейска общност - т.н. Римски договор, съгласно който се създава първоначално Европейска икономическа общност и после Европейска общност. Т.е., тези изменения са съществени не толкова по отношение на Европарламента, колкото на самия Европейски съюз. Тъй като навсякъде в договора, в който са внесени 295 изменения, се заличава ЕО с ЕС. А самият договор, вместо Договор за учредяване на ЕО, се нарича Договор за функциониране на Европейския съюз. И в това отношение синхронизира действията на различните институции, включително и на Европарламента, като се утвърждава, че Европейският парламент ще бъде най-представителният, най-демократичният орган на държавите-членки на ЕС, тъй като в него те са представени чрез преки избори, въведени още през

Европейският парламент ще има много повече правомощия да променя живота ни

1974 г.”

Процесът на ратификация на Договора от Лисабон е вече в ход. Преди броени дни и България го ратифицира. По телефона се свързахме с председателя на Европейския парламент г-н Ханс-Герт Пьотеринг и го помолихме да коментира в каква светлина вижда Европейския парламент след влизането на Договора в сила на 1 януари 2009 г.?

“Позволете ми в началото да поздравя българския парламент за ратификацията на Лисабонския договор с толкова впечатляващо мнозинство – каза г-н Пьотеринг. - По този начин Народното събрание показва, че България има изключително положително отношение към обединението на Европа. За Европейския парламент договорът за реформи на ЕС е много важна стъпка напред, тъй като парламентът получава почти равни законодателни правомощия със Съвета на ЕС. Първите избори за Европейски парламент се състояха през 1979 г. и от тогава до днес, без прекъсване, аз съм европейски депутат, както и още 5 мои колеги. През 1979 година няхаме никакви законодателни правомощия. С Лисабонския договор, който гласувахме през 2007 г., Европейският парламент получава правото да взема законодателни решения в почти всички сфери, което според мен е едно много положително развитие”.

Това означава, че Лисабонският договор ще осигури на ЕС повече демократичност, парламентаризъм и гъвкавост при вземането на решения, което ние всички си го пожелаваме. Какво е конкретното изражение на засилените демократични принципи в работата на Европейския парламент?

“Конкретното изражение е в разширените правомощия на Европейския парламент за взимане на решения по въпроси, които са от особена важност за хората – посочва г-н Пьотеринг. - Такива са например въпросите за сигурността, имиграционната политика, правото на убежище и др. Ние, европейските депутати, сме избрани директно и поддържахме директна връзка с нашите избиратели. Т.е., ние винаги знаем, какво тревожи хората, какви са конкретните им очаквания и можем да ги включим в нашата работа. Както Вие много правилно казахте, реформите в ЕС означават повече демокрация и повече парламентаризъм”.

Европейските граждани, в това число и ние, българите, се питаме по какъв начин можем да влияем върху решенията на Европейския парламент?

“Това може да става по няколко начина – казва Орлин Борисов. - Първият и възможно най-достъпният е посредством избраните от нас евродепутати. Вие знаете, че България е районирана на 18 района. Посредством избраните от нас евродепутати ние правим известни внушения за подобряването на нашия живот. Европейският парламент - това е гласът на народа на ЕС. Вторият начин се въвежда с Лисабонския договор. Той въвежда правило, че ако 1 милион от населението на една или няколко държави пожелае, може да внесе директно в комисиите на Европарламента проект за т.нар. европейски закони. До момента такова правило не съществуваше”.

Европейският парламент ще има много повече правомощия да променя живота ни

По силата на Лисабонския договор Европарламентът ще получи повече правомощия и ще се превърне в равностоен законодател на Съвета на ЕС по отношение на почти всички европейски закони. Съветът е основната институция, която взема решения в рамките на Съюза. Той се състои от представители на всяка страна-членка на ниво министри. С други думи казано, цялото европейско законодателство, с малки изключения, ще подлежи на двойно одобрение на равноправна основа от страна на Съвета и на Европейския парламент. Това е особено важно от гледна точка на факта, че евродепутатите се избират пряко от хората. По какъв начин Лисабонският договор ще се отрази върху работата на Европейския парламент? Въпросът е към г-н Енрике Барон Креспо – бивш председател на Европейския парламент и настоящ депутат в него.

„Той ще ни даде повече поле за работа, защото ще увеличи от 35 на 85 областите, в които взаимно със Съвета ще приемаме закони – казва той. – Ние значително ще увеличим нашите правомощия в законодателната сфера, както и в областта на бюджета. Парламентът има готовност да поеме тези правомощия и да увеличи контрола си върху Европейската комисия, която ще стане по-демократична, ще имаме повече правомощия и в избора ѝ“.

Както всяко нещо на този свят, и Лисабонският договор си има и поддръжници, и опоненти. Франк Бианчери – председател на гражданското движение „Новите европейци“; с привърженици в различни страни на ЕС, е от страната на противниците на Договора. Пред Радио България той обясни:

„Лисабонският договор не е в състояние да реши основния проблем на ЕС, а това е липсата на доверие на гражданите към ръководителите и европейските институции. Дори напротив. Методът, избран за ратифициране на Лисабонския договор, отне възможността за провеждане на референдум. Целта беше да се даде предимство на парламентарната му ратификация. Този метод всъщност се възприема от хората в Европа като начин да се избегне възможността отделният гражданин да изрази своето мнение по този договор. Така че този метод всъщност задълбочава недоверието на гражданите по отношение на ръководителите и на европейските институции. Ние считаме, че единственият начин да се сложи край на „недолюбването“ на избирателите и да се спечели доверието им в Европейския парламент е да бъдат основани политически трансевропейски движения, които да имат своя визия за бъдещето на ЕС – без значение дали са леви, центристски или десни партии, и които да обединяват убежденията на гражданите, независимо дали са от България, Испания, Франция, Англия и пр. А проблемът в момента е, че всеки е насочил вниманието си към своята държава и всъщност не се провеждат европейски избори за Европейски парламент, а се прави нещо като 27 национални избори едновременно. В резултат на това гражданите от една страна губят интерес към изборите за ЕП, които им напомнят на местните им, национални избори, а от друга страна излиза, че по време на изборите за Европейския парламент се говори за всичко друго, но не и за Европа! Оттук и тази липса на доверие и на интерес към Европейския парламент“.

Известен факт е, че и в новите, и в старите страни-членки на Евросъюза хората не се интересуват

Европейският парламент ще има много повече правомощия да променя живота ни

много от парламента. Как тогава да бъдат накарани да гласуват, как да се спечели доверието им?

„Е, някои хора се интересуват, други не! Такъв е животът! – отговаря Енрике Барон Креспо - Съдейки по проучванията на общественото мнение, осъществено в държавите от ЕС, се оказва, че Европейският парламент е най-уважаваната институция сред населението на 27-те страни-членки на ЕС. Вярно е, че в момента ние изграждаме един нов свят. Така че едно от най-важните неща е да потърсим решение на проблемите, с които се сблъскват гражданите – в областта на икономиката, във всекидневния им живот и т.н. И да им се обясни ясно какви конкретни мерки предприемаме за преодоляването на тези проблеми. Това не е лесно разбира се и за целта разчитаме на помощта на медиите! Но смятам, че когато вземаме правилните решения, хората ще ни подкрепят. Така че нашата работа е един вид смесица от политически действия и разяснителна работа сред хората. Парламентът всъщност е една „стъклена къща“. Така че ние работим на открито, но е вярно, че трябва да подобрим нашите комуникативни умения. Това обаче не се отнася само за Европарламента, но и за политическите партии, за гражданското общество като цяло, включително и за медиите. Всъщност, трябва да обединим усилията си в тази насока“.

„Аз ще ви отговоря с една шега и после ще продължа по-сериозно – казва Франк Бианчери. - Ако на всеки 5 години ви караха да ходите да гледате филм, в който няма действие, липсва интрига, няма секс, обрати или изненади, ще отидете веднъж, ще се убедите, че този филм не ви допада и после няма да стъпите повече. Проблемът в днешните избори за ЕП е, че хората си дават сметка, че всеки път става дума за едно и също, че липсва дебат, няма залог, няма визии, които да се конфронтират и в резултат на това тези избори не представляват интерес за тях. Единственият начин изборите да привлекат вниманието на хората е в тях да се вложи това, което всъщност придава смисъл на политиката, а именно - сблъсък между различните визии за бъдещето на Обединена Европа. Ако съществуваха трансевропейски политически партии, те щяха да съпоставят концепцията си за бъдещето на Европа, като например дали Европа да е повече свързана със САЩ или да е по-независима в световен мащаб, дали да приеме една по-твърда позиция по отношение на Русия или да заеме по-активни позиции по отношение на глобалното затопляне, на развитието на планетата и пр. Именно това са нещата, които биха върнали обратно хората към урните по време на изборите за ЕП.“

Що се отнася до България като нов член на ЕС, където хората все още нямат кой знае какви познания за европейските институции, чия трябва да бъде отговорността за по-доброто разбиране на работата на Европейския парламент от страна на гражданите?

„Според мен е крайно време в България да се организират специални предавания - и по радиото, и по телевизията, рубрики в пресата, които не само да популяризират работата на ЕП, защото това се прави и сега, но се прави по неразбираем начин, на неразбираем език – казва Орлин Борисов. - Обикновеният човек не може да разбере същността на нещата. Дори преди известно време на една конференция беше поставен въпросът как Лисабонският договор да стане разбираем за народа? Аз тогава казах, че Лисабонският договор не може да стане разбираем за

Европейският парламент ще има много повече правомощия да променя живота
НИ

народа повече от това, което е, тъй като той е написан на юридически език, а това е формален език, който разбират само юристите. И затова именно юристите трябва да обяснят на хората същността на Договора."

През следващата година предстоят нови избори за Европейски парламент. Избирателната активност, по-специално в новите страни-членки на ЕС, не е особено висока. Какво би казал Ханс-Герт Пьотеринг на европейските граждани, за да отидат до урните през 2009 г.?

„Избирателната активност наистина не е висока. За съжаление това важи и за националните и местните избори – посочва председателят на ЕП. – Що се отнася до изборите за Европейски парламент, то трябва да разясним на нашите избиратели достатъчно точно, че днес Европейският парламент има много повече власт да променя живота ни, че той има по-голямо влияние в политиката. Затова си струва да избереш своя представител в парламента. Тази разяснителна кампания не е по силите само на депутатите. Ние се нуждаем от подкрепата на медиите, на радиото, на телевизията, на пресата. Надявам се, че това интервю ще спомогне за това, да приближи Европейския парламент до гражданите на Европа“;

Надяваме се и ние, че с днешното предаване внесохме повече яснота около бъдещите по-големи правомощия на Европарламента. Това респективно означава и повече възможности за влияние за нас, европейските граждани. Така че бъдете активни. Вашите въпроси, предложения и коментари са добре дошли в писма, по телефона или на електронния ни адрес. За повече подробности, вижте новия уеб портал <http://parliament.europe.bg>

[illegible][illegible]

Рубриката се излъчва от Радио България, РФИ ‐ Румъния и Ивлин радио, Франция, медийни партньори по проекта “Сега ‐ взаимодействаме с Европейския парламент”, изпълняван от Европейския институт, Центъра за модернизиране на политики и Портал ЕВРОПА.

Весела Владкова
Елена Каркаланова
Венета Николова

More languages **Още езици**

» Russian Русский

**Европейският парламент ще има много
повече правомощия да променя живота
ни**

» [Albanian Албански](#)